

Xoqolat

Viktor Medrano

Xoqolat /ʃo.ko.'lat/ is a means of code-switching between Interlingua and Lojban. The whole repertoire of Lojban 'cmavo' is available for Xoqolat. Xoqolat is a prototype, a proposal.

The speaker or writer is completely free to use various attitudinals, tenses, and evidentials in the 'cmavo' list.

In Xoqolat, Lojban-derived words are called **Purple** words, whilst Interlingua-derived words are called **Blue** words.

Some orthographic changes have been made in Interlingua for Xoqolat's **Blue** words: hard 'c' has become 'q', hard 'ch' has become 'q', soft 'ch' has become 'x', 'ph' has become 'f',

always pronounced as /h/, never silent. Double consonants are pronounced distinctly double; for example, 'belle' is /bəl.'le/. In **Blue** words, unstressed 'a' and 'e' have the 'Schwa' sound /ə/. (Even diphthongs are affected: 'europee' /əw.ro.pə.'e/, 'qausa' /kəw.'za/.) And 's' between vowels within a word has the /z/ sound. The couple 'ss' is always /s/. The 'h' as consonant by itself is always pronounced as /h/: 'homine' /ho.mi.'ne/.

Pronunciation of **Blue Words:**

a stressed /a/, unstressed /ə/

b /b/

c /θ/

d /d/

e stressed /e/, unstressed /ə/

f /f/

g /g/ before 'a, o, u', /ʒ/ before 'e, i'

h /h/

i /i/, but /j/ in diphthongs

j /ʒ/

k /k/

l /l/

m /m/

n /n/

o /o/

p /p/

q /k/

r /r/ or /r̥/

s /z/ between vowels within a word, but /s/
elsewhere and in doubled 'ss'

t /t/

u /u/, but /w/ in diphthongs

v /v/

w /w/

x /ʃ/

y /i/, but /j/ in diphthongs

z /z/

Purple words are always pronounced with their native Lojban sound values as if they were embedded foreign words.

In Xoqolat, verbs are not conjugated as in Interlingua. The Interlingua 'present tense' form of the verb is used in conjunction with various Purple words to produce tense variations when required. Tense and other attributes are optional as in Lojban.

As a matter of aesthetics, Xoqolat sentences do not usually start with capital letters, which are reserved for proper nouns and titles of works, etc.

Xoqolat has omnipredicativity like Classical Nahuatl (Aztec) of Mexico. It means that any noun or verb in the language is, in fact, a full predicative sentence, such as "Xōchitl" (It is a flower) or "Xocolātl" (It is chocolate) in Classical Nahuatl. So, in Xoqolat, "flor" means "It was/is/will be a flower" and "pu flor" means "It was a flower."

This project was initiated on 2008-04-07 and was last modified on 2020-10-25.

Example text follows...

ba'anai Un Historia de Mi Familia Eurasiatic in Xoqolat ba'a

de Victor Emmanuel Medrano

Medrano

.uacai le nomine de familia Medrano veni del pais basque, que hodie imbrica Espania i Francia.

/wa.'ʃaj lə no.mi.'ne də fə.mi.'lja mə.drə.'no
və.'ni dəl pə.'is bəs.'kwe | kwə ho.'dje ĩ.bri.'ka əs.pə.'nja i frɛ.'θja/

.uonai le signifiqaxion del nomine es non qlar i es misteriose. ka'u un fonte assere que illo signifiqa un loqo de filices to "edi" es filice, "ano" es abundancia toi. un altere fonte assere que illo signifiqa un qampo striqte. .i'unai quequnque es le signifiqaxion; su'a .ie illo es un nomine basque. .u'e ka'u il ha un ancian legendari Cirqo Medrano in Europa.

.i'unai il es inqogite esque le nomine Medrano inter mi ancestres filippino puki es hereditate de qolonistas espaniol o es un effeqto de adopxion nomine del ediqto de Clavería in Filippinas. so'e indigenos filippino adopta nomines espaniol a qausa del deqreto de Governator-General Narciso Clavería in 1849. "Le Qatalogo Alfabetiq de Nomines de Familias" es qreate pro distribuer systematiqamente le nomines. isto es facite pro sustener registros taxa plus facilmente proque filippinos inixialmente non ha nomines de familia i so'e prime qonversos al Qatholicismo Roman adopta nomines del sanqtes i, in qonsequencia, il ha un multiciplitat de identiq nomines de familias.

.u'a iste historia es de un linea de Medrano ab Filippinas. .u'e mi generaxion i fratres es un qulminaxion de sex populos: espaniol, greq, xinese, portugese, indigeno-filippino, i forsan judeo sanguines, totes in nulle ordine partiqular. nos es *eurasiaticos*, un mixxion de hereditates europeae i asiatic.

Le Linea Maternal

.a'odai qomo un reqompensa a qausa de su grande servicio sub le Imperio i Qorona Espaniol, mi granpatre tertie ga'inai, le espaniol Qapitano Ramon Palacios,

puki aqcepta un proprietat in le qolonia distante de Filippinas. Ramon, un aristoqrato, parti ab Espania a su nove qasa aliquando in le 19e sequlo. ille habita in le region de Batangas i se marita qon un indigena, filippina, Maria Aguirre. illes ha un filia nominate Concepcion 'Concha' Aguirre Palacios. Concha es de parve statura i es un sinioretta qlemente. illa se marita qon Andres Talambiras, un riq negociante de textile i un venditor in grosso de vestimentos de homines. ille veni ab Athena, Grecia. Andres es ab un familia de cinque infantes. su parentes, Dimitri Talambiras i Keratsu Stamelos, habita in Grecia. on dice que le citat domesticq es Kimi sur le insula de Euboeia to nunq Evia toi in Grecia.

.a'onaidai ante le nascenxia de su filia Josefa Palacios Talambiras, Andres parti a Nove York, Statos Unite, i nunquam .uinai retorna. su sposa, Concha, resta in Filippinas. su tyranniq plus ancian fratre, Juan Aguirre Palacios, la dissuade de partir. le billetes que Andres invia pro Concha i lor duo infantes, Josefa i Ramon, es interceptate de Juan i nunquam es date a illes. so'e qorrespondenxia que Andres invia a Concha la attinge nunquam .uinai.

ba'adai Andres se resposa in le Statos Unite, iste tempore qon un judea re'e. la religion de Andres zo'u on dice que ille es un greq orthodoxo ju'ocu'i, ma pote esser un greq judeo ju'ocu'i. esque ille es un greq judeo? plus reserqar es necessari in re illo. su religion es anqora inqogite.

.a'inaidai intertanto in Filippinas, Josefa qresce sub le parapluvia proteqtive de su riq matre i deveni aqgostumate al vita tranquille .o'udai. Josefa studia belle artes in Holy Ghost College, un instituxion qatholiq.

.e'inaidai Josefa se marita qon un homine intelligente i industriale, Macario Aguilera Medrano. ille es un mediqo general i in su tempore es un del qandidatos plus suqcedite del examinaxiones mediqal. durante le Sequnde Guerra Mundial, ille servi qomo un officiero mediqal pro le armae filippino. durante annos plus tarde, ille praqtiqua le aqupunqturo i le medicina oriental.

.a'inaidai Pedro Medrano, le patre de Macario, es un proprietario de terreno, un domator de qavallos, i un qonsiliero al village. Florencia Aguilera, le matre de Macario, es un femina riq i tranquille. Macario, qui non exiam sape le nomines i le origines de su proprie granparentes, verisimile ha ancestres xinese, de plus filippino, evidentemente de su aspeqto fysi.

.a'idai Josefa i Macario face qrescer quatro infantes: Belinda, Bella, Edgardo, i Alberto. Belinda es "Miss Luzon" de 1958 i es un qandidata pro "Miss Philippines" in ille anno. illa studia administraxion qommercial in le Universitat de Filippinas. illa deveni le prime femina qomo un administratrice de banqo de un del plus grande banqos in Asia Sudoriental, le Far East Bank. post le immigraxion a Qanada in 1976, illa labora pro Royal Bank usque 1997, quando illa finalmente se pensiona.

Le Linea Paternal

.a'onai in 1898, Espania puki perde qontra le Statos Unite in un guerra .o'anai. Filipinas deveni sub le administraxion statounitese. .o'onaidai rebelliones seque. durante le Guerra Filippino-Statounitese, Qapitano Mariano Medrano battalia sub General Malvar. Malvar es le ultime general qui qapitula al ameriqanos. Ben que le general cede su armas, le brave Mariano qontinua defiar le ameriqanos, ma misteriosamente ille dispare. su filio, Victorino Medrano, prova trovar le durante aliquan annos. sin suqceso in su cerqa, ille decide devenir tranquille i maritar se.

.a'o in le 2e de april de 1913, le sposos juvene, Victorino Medrano i Margarita Achico Aguirre, es benediqte qon lor prime infante, filio, nominate Francisco Aguirre Medrano. Victorino es iste tempore un homine oqqupate, laborante qomo un ingeniero civil pro le governamento del provincia Batangas in Filipinas. Margarita es solmente 15 annos de etat. le infante, Francisco, in so'e tempore es qustodiate de su granparentes paternal, Fernanda Venturina Achico i Alejandro Aguirre. Lim Dy Co, le matre de Alejandro, es del sanguine xinese. le patre de Fernanda ha un nomine de familia Achico, que verisimile es del origine xinese. ti'e iste nomine de familia es originalmente "Chico", ma plus tarde prefixate de "A" proque "chico" es qoincidentalment un specie de fruqto in le lingua filippino.

.e'inaidai Francisco qresce i deveni un puero multo aqtive i industriale. in le sqola, ille suqcede aqademiqamente i athletiqamente. ille tene qar al proverbio qlassiq, *un mente san in un qorpore san*. extra essere un grande orator, debattor, i jornalista, ille es anque un experto de judo, spada, fusil, pistola, boxa, natada, i tennis, i es exiam un superbe piqtor i dansator. ille es anque un maestro del *arnis de mano* to brokil toi, un arte marxial filippino. ille se gradua qomo un del studentes plus suqcedite ab le Collegio de San Beda de Manila.

zo'onai Francisco studia le Lege in le Universitat de Filipinas in Manila. ibi ille se inamora de Lydia Ramos Rillo, qui studia essere un maestra. in le 24e de septembre de 1934, le amantes fugi i se marita in le Justixia i Pace de Manila. le affaire es sin le qonsento del parentes de Lydia, Salvador Benigno Apacible Rillo i Nazaria Cudiamat Ramos. ra'unai Tianggo i Inciong es nomines de familias xinese que appare in le lineas de Lydia. un de su ancestres del 18e sequlo, Pedro Bohai, es de Portugal.

ka'u Salvador es un qolleqtor del Officio de Taxaxion Internal Governamental i un pesante investitor de valores mina. ji'a ille es ben eduqate i parla espaniol, anglese, i tagalog qon fluencia equal. le matre de Lydia, Nazaria, es un femina industriale i resolute. ke'unai illa es famose pro esser avide joqatrice de qartas. le patre de Salvador, Santiago Rillo, es un soldato. durante le tarde 19e sequlo, qomo un membro del revoluxionarios del *Kataastaasang Kagalangalang*

Katipunan to KKK toi, ille battalia qontra qorruppte governatores espaniol. qavalleria flue in le familia. anque Santiago es un del signatores del Qonstituxion de Malolos, deqlarate in le 21e de januario de 1899. to'unai ille qonstituxion funda le republiqa independente de breve duraxion sub Presidente Emilio Aguinaldo inter administratores espaniol i le nove invasores statounitese.

.aidai post le matrimonio, Lydia se gradua i a qausa de su qompetenxia extraordinari del anglese, illa tosto deveni un administratrice .o'a del Departamento de Anglese del multo respeqtrate Lyceo de Batangas. intertanto, le sposo Francisco labora qomo un servitor publiq in Manila. ille se gradua i attinge le Diploma de Lege in 1941. .uinai ille non pote prender su examinaxiones official a qausa del aurora del Sequnde Guerra Mundial in ille anno.

.ue le soldatos japonese disordina i oqqupa le insulas. .a'onai le soldatos statounitese i filippino perde in Bataan. Francisco aborta totalmente su planos. pro proteqtar su familia, ille les transfere al junglas isolate. patriotismo infunde energia a Francisco. galantemente, ille forma un secrete movimento de guerrilleros qon ille mesmo qomo un qolonello. le japonese le deqlara un recerqate rebello.

sa'unai anque le patre affin de Francisco, Salvador, participa in un altere movimento de resistenxia, in que ille es anque un qolonello. infortunatemente, le japonese le qapti. ille es brutalmente torturate i battite qon un tubo metal, resultante in un indentaxion parxial sur su qranio. ille es un qaptivo in Forte Santiago usque le Liberaxion statounitese.

da'inai durante le qontinuaxion del guerra, le japonese assigna José P. Laurel, Sr. qomo le presidente filippino, qui qonfide a Francisco le posixion del assistente presidenxial. tragiqamente, le organisaxion spion japonese, le Kempitai, indentifiqa Francisco un die ab un informante. ille es arrestate. .a'onai ille es ligate al terra i rostite sub le sol tropiqal inter altere qaptivos. .a'o le Presidente raxiona qon le japonese i illes fortunatemente sparnia le vita de Francisco.

.oiro'idai quando le ameriqanos veni pro le Liberaxion, intrepide Francisco qonvoqa su soldatos brave pro assister annihilar le invasores. le tote tempore, su sposa i familia perde qontaqto qon ille i pensa que ille es jam morite. post un cerqa longe de Lydia, il es provate le opposito.

.e'inaidai post le guerra, le vita politiq de Francisco qontinua. ille es un qandidato pro le governor del provincia Batangas. sa'unai ille deveni le Seqretario Provincial. in 1946, ille assiste un ancian amiqo, Manuel Roxas, facer qampania i ganiar le presidenxia. le nove Presidente le assigna qomo Administrator General del Qompania Naxional Disveloppamento. Francisco organisa le Guardas Civil pro guardar le pace i ordine. postea triumfantemente in 1948, ille battalia qontra le qommunista rebellion paisano del Hukbalahap, un movimento de guerrilleros.

.a'e in 1949 post le attacco qorde .uedai de Presidente Roxas, un eleqxon eveni. Francisco deveni le principal officiero de securitat pro le ex-presidente José P. Laurel, qui qampania pro le presidenxia qontra un altere qandidato Elpidio Quirino. Quirino suqcede devenir le presidente. Francisco inqolerisa i reaqt i guerrilleros pro un revoluxion armate. .o'onaidai ille dice in un manifesto al governmento i al populo filippino:

Iu "io advoqa al omne amantes de libertat a unir se i battaliar pro le juste affaires que nostre ancestres battalia pro liberar se del dominaxion espaniol i pro le memoria de ille soldados inqogite qui mori sur le qampos battalia de Bataan i Corregidor pro qonservar nostre instituxiones demoqratiq pro nostre posteritat" li'u.

.oiro'idai le soldados de General Medrano tosto se pressa de omne flaqos i su familia es cercate de inimiqos in le palude i le jungla. le situaxion deveni un grise. post 45 dies de battalia, General Medrano, quje discipulos se fatiga, aqcepta un amnesxia sub su proprie qondixiones i le guerra pausa. assi le frustrate Francisco veni al luxuriose Palaxio de Malacañang i inqontra ibi Presidente Quirino personalmente.

.o'ucu'i post le pausa del guerra, General Medrano reimplacia qomo le xef del departamento administraxional del Qompania Naxional Disveloppamento. ille deveni anque le Xef del Qommission Central de Importaxion, le General Administrator del Servicio Porto Manila, le Vice-presidente del Associaxion Internaxional pro Administratores de Portos. post aliqui annos de servicio politiq pro su patria, ille se pensiona in pace in 1963 pro participiar in qommercio private que include mestieros tradixional pro le exportaxion. Ille i Lydia qambia de domicilio a Qalifornia, Statos Unite, in le annos 1980. ille mori in le 21e de februario de 1987.

ke'unai Francisco i Lydia ha quatro infantes: Virginia, Mila, Frank, i Viveqa. Frank qresce in Batangas sub su granparentes, Fernanda Venturina Achico i Alejandro Aguirre, pro le prime tres annos a qausa de un maladia de su matre. le eduqaxion de Frank qonstantemente es interrumpete a qausa de guerras i de politiq a risqose de su patre. su matre i sorores le insenia durante le celemento in le junglas. in le etat deliqate, ille ha un vita aventurese i ha experienxia del tragedias de guerra. su lyceo es in Manila, in un private sqola qatholiq, San Beda. le ver ambixion de Frank es devenir un pilota, ma sub le guida de su patre, ille prende le Lege preparatori qomo su curso .ainaidai. su ver talentos es le musiq i qanto. ille gradualmente negleqta su studios proque ille decide laborar. tosto, ille se ingluti in le mundo qommercial, oqqupante alte posixiones in varie qompanias de legier aciero, textile, i agriqulturo. ille es un administrator assistente del statounitese Qalifornia Manufaqtura, i postea del flango de vender, Venditas Qalifornia Qorporaxion, que ille qommencia. ille qommencia anque Monterey Fermas, le qommercio agriqultural in multe miliardos de pesos, plus tarde posedete del fabriqante bira de San Miguel. ille es un assistente al vice-presidente de financia

de Manuqaturas SynthetiQ Textile, i es anque le general administrator assistente de Filipinas Electo-Industrial Qorporaxion.

.a'o Frank i Belinda Medrano se marita in le 7e de septembro de 1958 in un luxuriouse ceremonio re'e in le Eqglesia Sanqte Augustine in Manila. in 1968, Frank se gradua qon un licencia in Qommercio qon Administraxion qomo le curso dominante. Belinda i Frank ha tres infantes: Fernando Gerardo Medrano, Victor Emmanuel Medrano, i Paolo Franco Medrano. le tute familia immigra a Qanada in 1976. post aliquo annos, Frank i Belinda se qonverta ab Qatholicismo Roman a Protestantismo sub le guida de expatriotes filippino del seqto Baptista.

.a'idai durante le prime annos in Qanada, Frank negocia in le importaxion de mestieros i de varie alimentos. ille es le administrator de vender pro le Statos Unite in un statounitese qompania alimentari, basate in Qolumbia Britanniq. su territorio se qompone del tute qosta oqcidental del Statos Unite i Hawaii. durante le tarde annos in Qanada, preparante pro pensionar se, Frank studia appliqaxiones qomputer i administra un laboratorio pro studentes qui studia le anglese qomo un lingua sequnde.

romai Fernando, filio de Frank i Belinda, se marita qon Lucinda Atwood, del sanguine anglese, in un ceremonio seqlar in lor qasa in le 4e de maio de 1997. illes ha duo filias: Tria Josefa Lucinda Jill Atwood Medrano, i Calla Belinda Lydia May Atwood Medrano.

Aliqun Notas

- in le qostume filippino de nomines, le formato de un plen nomine es generalmente:
{prime nomine personal} {medie nomines si aliquo} {nomine de familia maternal} {nomine de familia paternal}. in exemplo, le patre de Belinda Talambiras Medrano es Macario Aguilera Medrano i su matre es Josefa Palacios Talambiras; Belinda obtene "Talambiras" del matre i "Medrano" del patre.
- a qausa de statounitese influenxia, generalmente filippinos non usa aqcentos in lor nomines. in exemplo, le nomine *Concepción* deveni justo *Concepcion*. iste articulo se qonforma.
- "lolo" signifiqa granpatre in le filippino. i "lola" signifiqa granmatre. in exemplo, "Lola Bebe" es Granmatre Bebe.
- .a'inai multe graxias a totos qui da doqumentos i altere informaxiones, specialmente a mi granmatre Lydia Medrano nascete Rillo i a Vivian Cruz nascete Talambiras to le filia de Ramon Palacios Talambiras toi.